

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **E. T.T.**, zastúpeného JUDr. D. K., proti odporkyni **T. T.**, zastúpenej JUDr. R. F., **o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 7 C 221/2005, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 25. novembra 2009, sp.zn. 5 Co 16/2009 v spojení s opravným uznesením z 11. februára 2010, sp.zn. 5 Co 16/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporkyne **o d m i e t a**.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 125,40 € k rukám JUDr. D. K., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom z 27. októbra 2008, č.k. 7 C 221/2005-270 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov tak, že do výlučného vlastníctva odporkyne prikázal byť číslo X., nachádzajúci sa vo vchode číslo X., na I. poschodí bytového domu súpisné číslo X., postaveného na parc. X., zastavané plochy a nádvoría, o výmere 157 m², ktorý je zapísaný na LV X., k.ú. L., a zostatok finančných prostriedkov na Sporoknižke vedenej v S., a.s. B. na meno E. T., číslo X. vo výške 907,--Sk. Do výlučného vlastníctva navrhovateľa prikázal finančné prostriedky na účte vedenom v Č., a.s. B., č.ú. X. vo výške 531,--Sk a odkupnú hodnotu poisťnej zmluvy navrhovateľa v poisťovni A., a.s. B., vo výške 33 717,--Sk. Odporkyni uložil povinnosť vyplatiť navrhovateľovi na vyrovnanie jeho podielu z titulu vyporiadania BSM sumu 225 913,50,--Sk do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov

konania. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu titulom trov konania preddavkovaných štátom sumu 7 223,--Sk a titulom súdneho poplatku sumu 5 200,--Sk, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 149 ods. 3 a § 157 Občianskeho zákonníka tým, že z vykonaného dokazovania nevyšli najavo žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali, aby sa súd pri vyporiadaní BSM odchyľil od zásady rovnosti podielov účastníkov na spoločnom majetku. Celková hodnota vyporiadavaného majetku predstavovala sumu 520 323,--Sk, z ktorej $\frac{1}{2}$ predstavovala sumu 260 161,50 Sk. Vzhľadom na majetok prikázaný do výlučného vlastníctva navrhovateľa a do výlučného vlastníctva odporkyne, súd odporkyňu zaviazal na vyrovnanie podielu navrhovateľa z titulu vyporiadania bezpodielového vlastníctva v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku, pričom pri stanovení uvedenej lehoty zohľadnil sociálnu a finančnú situáciu odporkyne. Rozhodnutie o povinnosti navrhovateľa zaplatiť na účet súdu súdny poplatok odôvodnil tak, že suma 5 200,--Sk, na zaplatenie ktorej zaviazal navrhovateľa, predstavuje $\frac{1}{2}$ súdneho poplatku stanoveného ako 2 % z hodnoty predmetu konania, keď odporkyňa bola od súdnych poplatkov v konaní oslobodená. Vzhľadom na toto oslobodenie odporkyňu nezaviazal ani k úhrade trov konania preddavkovaných štátom; na ich úhradu vo výške $\frac{1}{2}$, t.j. 7 223,--Sk zaviazal podľa § 148 ods. 1 O.s.p. navrhovateľa. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. vychádzajúc z toho, že pri vyporiadaní BSM sa neodchyľil od zásady rovnosti podielov oboch účastníkov na spoločnom majetku, t.j. že každému z účastníkov pripadla v rámci vyporiadania BSM polovica z hodnoty spoločne nadobudnutého majetku.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie odporkyne rozsudkom z 25. novembra 2009, sp.zn. 5 Co 16/2009 v spojení s opravným uznesením z 11. februára 2010, sp. zn. 5 Co 16/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 243,64 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám právnej zástupkyne navrhovateľa. Zároveň odložil vykonateľnosť rozsudku z 25. novembra, sp.zn. 5 Co 16/2009 vo výroku o trovách odvolacieho konania do 3 dní od právoplatnosti opravného uznesenia. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Uviedol, že rozdiel medzi spoločnými finančnými prostriedkami, ktoré každý z účastníkov použil pre vlastnú osobnú potrebu (navrhovateľ sumu 65 527,--Sk, odporkyňa 61 280,--Sk) je minimálny, cca. 4 000,--Sk a túto čiastku by bolo potrebné podľa správnosti zahrnúť do masy bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov a vyporiadať ju spolu

s ostatným spoločným majetkom, čo by sa pri vyporiadaní prejavilo tak, že suma, ktorú je odporkyňa povinná zaplatiť navrhovateľovi na vyrovnanie jeho podielu, by sa znížila o jej diel na tejto sume, teda o cca 2 000,--Sk. Mal za to, že treba prihliadnuť aj k ďalším skutočnostiam, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, konkrétne k spoločným hnuiteľným veciam a drevenej garáži, ktoré veci zostali v užívaní odporkyne a ktoré neboli predmetom vyporiadania. Tieto veci by mali byť rovnako zahrnuté do masy bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov a vyporiadané spolu s ostatným spoločným majetkom, čím by sa zvýšil podiel odporkyne na vyporiadanom majetku a tak by vzrástla suma, ktorú je odporkyňa povinná zaplatiť navrhovateľovi na vyrovnanie jeho podielu. V konečnom dôsledku by sa tak na vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov, ako ho v napadnutom rozsudku vykonal súd prvého stupňa, nič nezmenilo. Preto podľa názoru odvolacieho súdu nie je dôvod prihliadnuť na spoločné finančné prostriedky, ktoré navrhovateľ použil pre svoju osobnú potrebu, ako to vo svojom odvolaní požadovala odporkyňa. Mal za to, že lehota 60 dní od právoplatnosti rozsudku prvostupňového súdu na zaplatenie sumy na vyrovnanie podielu navrhovateľa je dostatočná na to, aby si odporkyňa zabezpečila potrebné finančné prostriedky, pričom táto lehota je fakticky predĺžená už samotným odvolacím konaním. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie odporkyňa, ktorá navrhla rozsudok odvolacieho súdu, prípadne aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu, resp. prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia. Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietala, že odvolací súd pochybil, keď potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorý aplikoval zásadu rovnosti podielov oboch účastníkov a odporkyni neumožnil zaplatiť navrhovateľovi vyrovnací podiel v splátkach. Taktiež namietala, že prvostupňový ani odvolací súd pri vyporiadaní BSM nezohľadnili pasíva, ktoré mali byť zahrnuté do masy BSM, neprihliadli na finančné prostriedky, ktoré navrhovateľ vynaložil zo spoločného na svoj ostatný majetok, ani na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu a ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Poukázala na to, že hoci počas konania pred prvostupňovým súdom viackrát uviedla, že existuje dlh voči spoločenstvu vlastníkov bytov v bytovom dome č. X., L., túto skutočnosť súd prvého stupňa neuviedol do zápisnice z pojednávania, ani sa s touto skutočnosťou vo svojom rozsudku nevysporiadal. Mala tiež za to, že odvolací súd pochybil, keď ju, vychádzajúc z nesprávneho právneho

posúdenia veci, zaviazal na zaplatenie náhrady trov odvolacieho konania. Podľa názoru odporkyne mal odvolací súd pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania použiť ustanovenie § 144 O.s.p. per analogiam. V dôvodoch dovolania rozoberala skutkový a právny stav veci.

Navrhovateľ navrhol dovolanie odporkyne odmietnuť a zaviazat' ju k náhrade trov dovolacieho konania vo výške 125,40 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

Z dovolania odporkyne vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu aj v časti týkajúcej sa výroku o trovách konania. Pokiaľ ide o túto časť rozhodnutia odvolacieho súdu, prípustnosť dovolania treba posudzovať podľa § 239 O.s.p., a nie podľa § 238 O.s.p. Ide totiž o rozhodnutie, ktoré má povahu uznesenia v zmysle § 167 ods. 1 veta druhá O.s.p., a to aj v prípade, že je pojaté do rozsudku vo veci samej. Ani v takom prípade nezmení rozhodnutie o trovách konania svoju procesnú povahu, a preto z hľadiska prípustnosti dovolania treba na neho hľadiť ako na uznesenie. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. ale výslovne ustanovuje, že predchádzajúce odseky 1 a 2 (prípúšťajúce dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu) neplatia, ak ide o uznesenie o trovách konania.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 a § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na odporkyňou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednáwanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a odporkyňa neznemožnil uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť ani v právnych záveroch, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.

K námietke odporkyne, že hoci počas konania pred prvostupňovým súdom viackrát uviedla, že existuje dlh voči spoločenstvu vlastníkov bytov v bytovom dome č. X., L., túto skutočnosť súd prvého stupňa neuviedol do zápisnice z pojednávania, ani sa s touto skutočnosťou vo svojom rozsudku nevysporiadal, dovolací súd uvádza, že odporkyňa, prípadne jej právny zástupca, mohli svoje výhrady proti takémuto prípadnému postupu prvostupňového súdu uplatniť priamo na pojednávaní a žiadať o ich zachytenie do zápisnice o pojednávaní. Nakoľko tak neurobili, nie je možné považovať tvrdenia odporkyne za zodpovedajúce skutočnosti.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a § 239 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti odporkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal navrhovateľovi náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za jeden úkon právnej služby, ktorý poskytol navrhovateľovi vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 27. augusta 2010 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky

č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Navrhovateľovi vznikol nárok na náhradu trov vo výške 253,94 € podľa § 10 ods. 1, 6 tejto vyhlášky, čo by pri pripočítaní náhrady výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 7,21 € predstavovalo spolu 261,15 €. Dovolací súd, viazaný návrhom na náhradu trov konania v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p., mu však priznal náhradu trov dovolacieho konania iba v uplatnenej výške (125,40 €).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. januára 2011

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová